

ГАЛУЗЬ ПЕРЕРОБКИ У ВИРОБНИЧІЙ СТРУКТУРІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЯХ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ

Маркевич Т.В., асистент

Сумський національний аграрний університет

В статье приведены определяющие факторы преимущества введения отрасли переработки животноводческого сырья в производственную структуру отдельного сельскохозяйственного предприятия и последующая перспективность деятельности данного вида производства для расширения его инвестиционных и производственных возможностей.

This is article said about the determinatives factors of advantages to processing of stock-raising raw material in agriculture enterprise and perspective of him for expansion of investment and production possibilities.

Постановка проблеми. Швидкість темпів розвитку всіх процесів в економіці примушує виробників у будь-якому секторі економіки вчасно та правильно реагувати на будь-які зрушення. Пристосування до змін та перетворень в загальній економічній ситуації, в секторі економіки або на ринку вимагають від суб'єктів господарювання гнучкості, обізнаності, високої адаптивності та, що головне, наявності достатньої матеріальної бази.

Головна мета діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку, і не лише в сучасному періоді, а й чітка орієнтованість на перспективність виробництва. Відзначимо, що для отримання високих прибутків, підвищення рівня показників діяльності підприємства та розширення його виробничих можливостей можливо лише за умов залучення додаткових фінансових ресурсів, тобто інвестицій.

Нині ситуація, щодо забезпечення інвестиційної діяльності в секторі АПК склалась таким чином, що найбільш доступним та реальним джерелом фінансування даного виду діяльності є власні кошти підприємств та організації. Саме тому розширення інвестиційних можливостей окремого сільськогосподарського підприємства та укріплення його позиціонування на ринку є важливим питанням для ефективності подальшого розвитку господарств агропромислового сектора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та підвищення ефективності виробничо-господарської і інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств цікавить багатьох економістів-науковців. Зокрема, К.С. Берестовського, Є.О. Ланченко, О.В. Гривківської, М.П. Денисенко, Л.І. Михайлової, І.М. Грищенко [3,4,5,6] тощо. Відзначити варто недостатність розгляду питання введення галузі переробки до виробничої структури сільськогосподарського підприємства, як вагової складової системи забезпечення інвестиційної діяльності підприємств даного сектора економіки, через механізм збільшення прибутку та нарощування інвестиційних ресурсів.

Постановка завдання. Основною задачею, що ставиться автором даної статті, є висвітлення переваг створення галузі переробки орієнтованої на сировину галузі тваринництва в межах окремого підприємства, з метою ство-

рення замкненого кола виробництва певних видів продукції з доведенням її до кінцевого споживача – пересічного громадянина.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження показали, що в сучасних умовах доцільним є виробництво молочної продукції, що має стабільний попит та стабільні темпи зростання ціни (табл. 1, рис.1, 2). Зауважимо, що ситуація відносно виробів з м'яса на внутрішньому ринку є дещо нестабільною, із-за підвищенням долі імпортової продукції. Саме тому, з огляду на економічну перспективність, варто звернути увагу на цей факт та вчасно доповнити виробничу спеціалізацію сільськогосподарського підприємства.

Таблиця 1

Виробництво основних видів промислової продукції при переробці сировини галузі тваринництва по Україні

Види продукції	Роки		
	2009	2010	2011 (9 місяців)
Молоко оброблене рідке, тис. т	757,7	812,3	656,8
Масло вершкове, тис. т	74,6	79,1	60,5
Спреди та суміші жирів, тис. т	72,7	60,7	42,6
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний, тис. т	84,7	77,9	56,3
Сири жирні, тис. т	227,2	212,7	136,5
Продукти кисломолочні, тис. т	492	812,3	364,2

Згідно табличних даних очевидно, що темпи виробництва, а тому і споживання (оскільки вони прямо пропорційно пов'язані) більшості продукції з молочної сировини за останні три роки мають тенденцію до зростання.

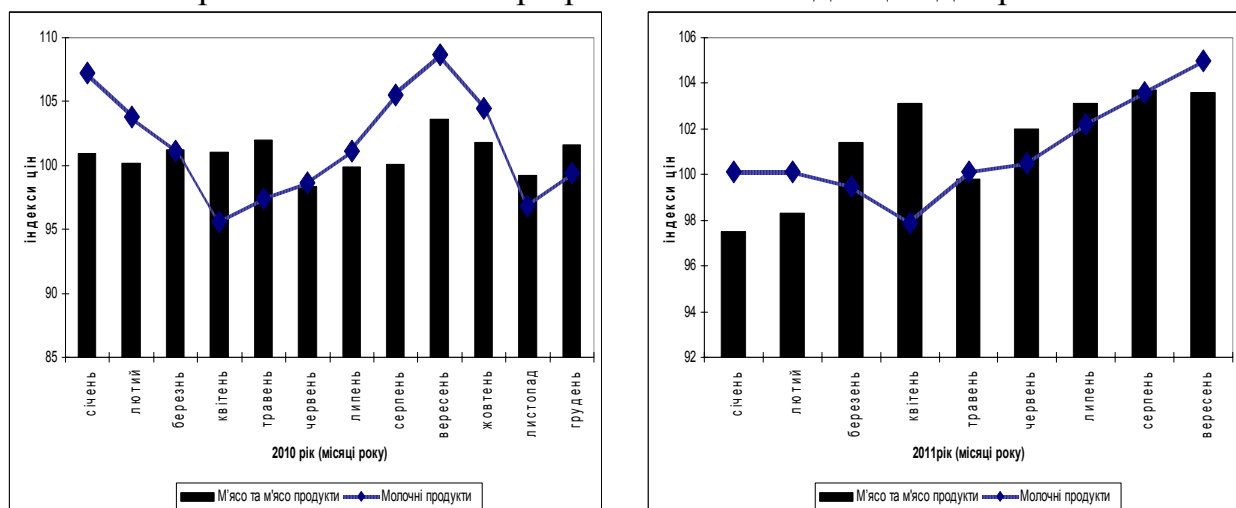

Рис. 1-2 Динаміка індексу цін промисловості на перероблену продукцію тваринництва за 2010 та 2011 роки

Джерело: [1]

Також зазначимо, що при стабільності темпів нарощування індексу ціни по основним видам продукції галузі тваринництва, ціна на молоко та молочні продукти дещо переважає. Варто відмітити також вищу рентабельність виробництва саме молока [2].

Визначальним фактором при прийнятті рішення щодо інвестування га-

лузі переробки на окремому підприємстві має бути маркетинговий аналіз ринку сировини та продукції, порівняння попиту та пропозиції, а також чітко визначений бізнес-план.

Загалом капіталовкладення у виробництво готової продукції в межах окремого сільськогосподарського підприємства будуть доцільними в силу таких причин:

- 1) зниження витрат на сировину при переробці продукції для виготовлення готових товарів;
- 2) підвищення прибутковості підприємства;
- 3) розширення ринків збуту;
- 4) поліпшення показників фінансової діяльності господарства;
- 5) збільшення інвестиційного капіталу та інвестиційних можливостей.

На нашу думку, розширення виробничих потужностей сільгосппідприємства, за рахунок доповнення виробничої структури галузю переробки сільськогосподарської сировини, доречно проводити за напрямом, що буде орієнтуватись на переробку продукції галузі тваринництва. Це зумовлено ціновою політикою переробних підприємств, зміна якої, за умов власної переробки, в подальшому дозволить збільшити прибутковість даної галузі в межах господарства, за рахунок кооперації тваринницької та переробної галузі.

Тобто вартість молока, що перероблено на власному молочному комплексі для господарства, з огляду на прибуток, буде вищою за ціну, яку пропонує переробне підприємство (таблиця 2).

Таблиця 2

Порівняльний розрахунок прибутковості власної переробки молочної продукції в сільськогосподарському підприємстві

Показники	Роки		
	2010	2011	2012
Собівартість молока в господарстві (в середньому за рік), грн.	1,8	2,25	2,99
Закупівельна ціна на молоко переробного підприємства, грн.	2,12	3,5	4,0
Розрахункова ціна за молоко за рахунок власної переробки, грн.	3,63	4,62	5,91
Прибуток на 1 кг молока при реалізації, грн.:			
- переробному підприємству;	0,32	1,25	1,01
- власними засобами.	1,83	2,37	2,92

**Джерело розраховано автором за даними сільськогосподарського підприємства ТОВ «Велетень» Глухівського району Сумської області.*

Отже розрахунки показали, що при переробці сировини галузі тваринництва, а саме молока, власними засобами прибуток сільгоспвиробника з одного літра молока збільшиться в середньому майже в три рази у порівнянні з ціною, що її пропонує переробне підприємство.

Забезпечення джерел надходження інвестиційних ресурсів можливо здійснювати за рахунок зовнішніх джерел фінансування. Але, в даному випа-

дку виникає або загроза виникнення залежності від зовнішнього кредитора (банки, кредитні спілки, іноземні інвестори), або доступних коштів недостатньо. В такому випадку використання коштів на нововведення мають бути цілком виправданими та приносити користь загальній виробничій структурі підприємства, шляхом поліпшення виробничих умов суміжних галузей або у вигляді значного приросту капіталу, що перекивав би ймовірний приріст капіталу від альтернативних об'єктів інвестування.

При порівнянні витрат та надходжень від введення молокопереробного комплексу до виробничої структури сільськогосподарського підприємства із сталими темпами розвитку, високими показниками ефективності виробничо-господарської діяльності, наявністю галузі тваринництва та вітчизняним базовим капіталом показали, що досягнення позитивного результату у вигляді чистого прибутку можливо вже через три, при нинішніх економічних умовах.

Таблиця 3

Прогнозний план витрат та надходжень від переробки сировини галузі тваринництва

Витрати на введення в експлуатацію			
Статті витрат		Сума коштів, тис. грн	
Молокопереробний міні модуль «Молоконт» на 2000 кг молока за добу		1105	
Будівельні роботи (дах, фундамент, комунікації)		103,64	
Автомат для фасування масла		150	
Проект витрат та надходжень			
	2010 рік	2011 рік	2012 рік
Розрахункові статті , тис. грн.			
Поточні витрати всього	2384398	3084695	3702401,5
Валовий прибуток	2877098	3662531,7	4679928,9
Чистий прибуток	492700	577836,7	893244,1
Повернення капіталовкладень	492700	577836,7	288103,3

**Джерело розраховано автором за даними ТОВ «Велетень» Глухівського району Сумської області*

На основі викладеного вище, можемо сформулювати дві ситуації: 1 – коли більша доля інвестиційних ресурсів направляється на введення галузі переробки в межах окремого господарства; 2 – коли в господарстві існує три провідні галузі (тваринництво, рослинництво і галузь переробки) і між ними розподіляються інвестиційні ресурси.

У першому випадку розраховується бізнес-план під виробництво готової продукції, і на основі схеми співвідношення помісячного прибутку та витрат розраховуються строки повернення інвестованих коштів. На основі даних розрахунків можемо розрахувати економічну ефективність інвестування галузі переробки, що дасть змогу визначити співвідношення розподілення інвестиційних ресурсів по галузям в середині підприємства.

Загалом, розширення виробничої структури сільськогосподарського підприємства та застосування нових методів господарювання дасть змогу переходу сільськогосподарського виробництва на вищий, якісно новий рівень виробництва. Також, на наші глибокі переконання, введення до виробничої

структури сільськогосподарського підприємства галузі по переробці продукції в нинішніх економічних умовах матиме не лише позитивний ефект у теперішньому періоді, а й сприятиме підвищенню позиціонування господарства в секторі економіки та виходу його на нові сегменти ринку.

У перспективі введення нових методів господарювання дозволить господарству знизити ступінь його залежності від цінової політики переробних підприємств, але за умов стабільності попиту на продукцію, що її вироблятиме підприємство.

Висновки. Ми переконані, що майбутнє сільськогосподарських підприємств полягає у розширенні власних потужностей за рахунок перегляду структури виробництва. Основними перевагами введення до виробничої структури сільськогосподарського підприємства галузі переробки стане, в першу чергу, зміна фактору залежності господарства від цінової політики переробного підприємства; по-друге, з'явиться можливість прямого виходу на безпосереднього споживача; по-третє, підвищиться прибуток від реалізації на кілограмі молока; четверте, і головне, – збільшиться прибуток.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Інформаційно-аналітичний портал про молоко і молочне скотарство [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.milkua.info/uk/>
3. Берестовський К.С. Інвестування агропідприємства / К.С. Берестовський. – Суми : Довкілля. 2006. – 430 с.
4. Ланченко Є.О. Формування та реалізація інвестиційної політики в аграрному секторі економіки України / Є.О. Ланченко // Агроінком., 2005. – №11-12. – С. 59-64.
5. Гривківська О.В. Джерела фінансування підприємств аграрного сектора економіки / О.В. Гривківська // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. – 2004. – Вип. 4 (35). – С. 89-92.
6. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід [монографія] / [М.П. Денисенко, Л.І. Михайлова, І.М. Грищенко, А.П. Гречан та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2008 – 1045 с.

УДК: 631.1.027

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Миколенко І.Г., к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія**

У статті обґрунтовано основні напрями розвитку маркетингової діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств.

The main ways of domestic agricultural enterprises marketing activity development are considered in the article.

Постановка проблеми. Подальший сталий розвиток вітчизняного аграрного сектору та підвищення економічної та соціальної ефективності його діяльності залежить від впровадження маркетингових заходів. Однак, доці-